

Latweeschu Uwises.

Nr. augustas Geweschanas = Rummissiones sinuu un nowehleschanu.

Nr. 46. Zettortdeenâ 15tâ Novembra 1828.

No Felgawâs.

Virmâ deenâ schi mehnescha pehz puffedeenas ta Keiseriska augstiba tas Leelwirts Zesarewitsch Konstantin Pawlowitsch, no Warschawas nahfdams, par to zellu us Pehterburgi zaur muhsu pilssehtu zaurbrauze.

* * *

Lihds 6tu Novembra deenu pee Nihgas 1193 fuggi bij atbraufuschi un 1154 isgahjuschi.

No Grohbines puffes. Oktobra gallâ.

Grohbines kirspehlê irr weens frohgs, Lubbu-frohgs sauzams, fur wahzu faimieeki eefschâ. Scheem bija meitenite no 7 gaddeem, rahms pamulkis, un pakurlis behrns, fo no firds mihleja. Schis behrninsch no rihta zeldamees un apgehrbees laukâ iseet, woi ohgas raut, woi apskattitees, un wairs nenahk atpakkal. Wezzaki gan sauz, mekle, un darbojahs, bet behrns irr un paleek nohst. Nu pee pils-teefas eet; schi teefa nekawedamees stelleja laudis pee usmekleschanas un zeenigs Grohbines Rungs arri no fewis kahdus 40 zilwekus raidija, wissas mescha mallas ismekleht, bet nabbags behrninsch bija un paliffe nohst.

Schis notikkums mahza, zil ahtri noskumfchana warr wezzakeem useet no mihleem behrneem, un zil ruhpigi us teem waijaga walteht, lai skahdê ne tohp.

â.

No Miffesmuischas, tanni 27tâ Oktobra 1828.

Par wissu to schihs waffaras feenalaike pee mums, tapat kâ zittas muischas dsirdams irr, pa-

stahwigs leetus bija, tã kã ta leela uhdena dehl zittas plawas woi pa gabbaleem woi par puffi jeb arri nemas warreja noplaut, un wehl to paschu seenu, kas noplauts tappa, ne warreja dabhuht iskalteht jeb sehkuhdns fawest. Ta skahde, fo mums scho gadd no feena peezeest waijadseja, irr us 257 wesumeem rehkinahs. — Rudst un waffarejs lai nu gan tik labs un raschigs ne bija kã isgahjuschu gaddu, tomehr gohds Deewam! kas mums tik dauds isdewigu laiku dewa, ka warrejam wissu pareisi un kã peenahkabs nokohpt. Par dahrsu angleem mehns gan wissai dauds ne warram schehlotees, jo tikfai kapohsti un kartupeli, ta leela flapjuma dehl, drufjin knappaki usauga ne kã zitteem gaddeem. — Tapehz tad nu mehns wissas fawâs waijadsibâs ta schehliga Debbesutehwa rohkâs pawehlamees, zerredami: ka winsch pehz fawâs schehligas un wisspehzigas gahdaschanas, fawâ laikâ muhs gan sinnahs atkal eepreezinahst.

J. P.

* * *

Pehz augustas Keiseriskas pawehleschanas, schiunt gaddâ, wissas Kursemmes basnizâs irr neween sinnas lassitas tappuschas dehl wisseem uswarreschanas-darbecem muhsu karraspehka, kas prett Turkeem isgahjis, bet arri pateizibas luhgschanas turretas, par to Deewa paligu, fo winsch muhsu augstam Keiseram schinni leelâ, bet taisnâ karrâ dahrwinajis irr. Gan dasch schahs luhgschanas irr lihds skaitijis; gan dasch schahs sinnas irr dsirdejis, bet tomehr rettais tabs buhs labbi saprattis un paturrejis. Lai nu wissi gudri semneeki, kas awises lassa, un arri dasch labs, kam dehl woi raddineeks karrâ irr, gaischi sinnatu, kas isgahjuschâ waffarâ pee muhsu karrâ pulkeem notiz-

zis irr, tad mehš, ar waijadfigu isstahstischanu
schè dohšim:

Pahrtulfoschanu to basnizàs lassamu sianu no
Kreewu farra spehka darbeem Turku semmè.

I.

Schodeen, 27tâ Meiju=deenâ, appaksch ta
Kunga un Keisera azzim, muhsu farra spehka
preekschaji pulki ne tabla no Turku zeeta pilfata
Isaktſchi pahr Dohnawu¹⁾ pahrgahje.
Kaut leelas pluhdas weemu nepahreijamu purwi
dauds werstu tablumâ bija pahrnehmuschas, to-
mehr dambja=zelsch zaur to bija istaisihts.
Genaidneeks pawelti bija darbojees, zaur ap-
walwoschanu sawa kraſta, muhs aiskaweht, lai
pahri netaptum. Appaksch ta Rahjineeku=Ge-
nerata Kudsewitſcha, muhsu farra fuggu
stipra schauschana, un dewitas un desmitas
kahjineeku=divisiones²⁾ dischgabbali Turku bat-
terijas³⁾ pahrdauſtja. Ohtra un trescha bri-
gada⁴⁾ tahš dewitas kahjineeku=divisiones us
fuggeem un laiwahm pahrgahje, ne par eenaid-
neeku ugguni nedš par ohtras puffes pluhdahm
behbadamas. Genaidneeks sawu stipru nome-
schanas=weetu atstahje, un no muhsu firdigu
farra=wihru warrenas usbrukschanas us sawu

¹⁾ Dohnawa (Dohnau=uppe) irr leela straume,
kas Wahzsemme sawus awotirs turr, pehz zaur
Unguru semmi tekk, tad Turku rohbeschus ais-
kazz, un itt gallâ stary Turku un Kreewu roh-
beschuum melnâ juhâ eegahschahs. Schi leel-
uppe lihds 500 juhseem garra irr, un andeles-
fuggus nesš; pee winnas arri dauds leeli un
brangi pilfati gull, kâ Wi h n e fur Keemsch-
Keisera mahjo. Tanni weetâ, fur ta melnâ
juhâ kriht, ta warren platta, un dauds strau-
mès dallahs.

²⁾ divisione nošhnie tahdu farra spehku, pee
furra 4 woi 6 pulki, jeb regimenti, kohpâ sa-
kairiti tohp.

³⁾ batterija irr no semmes un wellenahm ustaisihts
walwis, furra dischgabbalus leek, lai augstaki,
ne kâ us lihdsenu semmi stahwetu.

⁴⁾ brigada irr diwi pulki kohpâ; divisione turr
woi diwi, woi trihs brigadas.

zeetu pilfatu puffi Isaktſchi un Tultſch a
steiaschus atkahpehs, uswarretajeem 12 disch-
gabbalus, 2 meeserus un 1 aubizi⁵⁾ lihds ar
leelu pulku farra=waijadšibu pamedams. Kaut
prettineeki gan stipri schahwe, tomehr mums ne-
waid dauds krituschji. No wirsnekeem irr weegli
eewainoti: tas firdigs Kapteine no pirmas kahr-
tas, Patonioti, un ta generala, knehſa Gortscha-
kowa adjutants,⁶⁾ leitnants (parutschiks) Klei-
gel, no 18ta gehgeru=pulka. No salbatu kahr-
tas irr 60 noschauti woi faschauti. Pee pah-
zelschanas pahr leeluppi wišswairak tee Sapo-
rogu=Kasaki⁷⁾ zaur stipru darbu un neisbeede-
jamu firdibu teizami bija, kas lihds ar sawu
wirsneeku kahdas deenas papreeksch sawâ wezzâ
tehwu=semmè bij atpakal nahkuschji, sawas wai-
nigas galwas ihstenam semmes=tehwam atne-
dami, un zaur to sawas taifnas firds dohmas
ittin gaischi parahdijuschji.

Pirmais rakfts irr sihmehts: General=Adju-
tants, Grahws Dihbitsch.

27tâ Meiju deenâ.

3.

⁵⁾ kas dischgabbals, to ifweens semneeks jau sim.
Meeseris irr arri dischgabbals, kas ar leelu
zaurumu gan driht kâ meeseris iskattahs, un
arri kâ meeseris stahwu tohp zelts, kad no ta
schaut gribb. No meesereem leelas lohdes is-
schauj, ko bombas sauz, un kas tur, fur no-
kriht, sasprahgst un leelu schadi darra. Au-
bize irr arri leels dischgabbals.

⁶⁾ adjutants irr tahds wirsneeks, kas kahdam Ge-
neralam pee rohkas peedohts irr, lai tas to ap-
stelle un isdarra ko Generalis pawehl. Tee ang-
stakt wirsneeki, kas pee pascha Keisera irr, tohp
Wligel (tas irr: spahrna) un General=Adjur-
tanti saukti.

⁷⁾ wezzôs laifos Kasaki bija daschurij Kreewem
neklansigi, un prettineeki. Kad tee gallâ teem
pabewahs, tad zitti Kasaki us Turkeem ne-
mukke, un tur mahjas=weetu nehme. Tee
Kasaki, kas nu no Turkeem padohdamees Kre-
wu lehgeri atnahje, irr pehznahkami un behru-
behni no schuum.

Stahsti no Kreewu-tautas un walsts.

(Stattees Nr. 43.)

Ihwans pirmāis bij, kas sev paleekamu kārta spēhku eetaisija, jo lihds schin kārta-wihri tappe no laudim, kā leezineeki, fastelleti un pehz beigta kārta atkal atlaisti. Bet Ihwans 12,000 kahjineekus ar mundeeri un lohni turreja, un tohs sauze: Strehlneekus; tur flahst winsch ihpaschus jahteneekus par sawas meefas waktineekeem (arri lihds 15,000) zehle, un dauds sweschu semju saldati tam par naudu deeneja. Woi brihnums, kad dauds weefas uswarreja? Ihwans arri bija gudris un samannigs Kungs; teefas, basnizas un skohlu-liffumus zehle, un par andeli gahdaja. Winna waldischanas laifa notikke (1553), ka Englanderu fuggis, leddus juhra augsti eedsihstis, no wehtras itt nesinnama frasta peegahsts tappe. Te bij swescha tauta, swescha walloda; pehz galla raddahs, ka Englanderis pa itt jaunu zektu apfahrt Norwehgi zaur leddus-juhru, balka juhra eebrauzis, Kreewu semne bij, un nu ij jauns zelsch atrasts; gudrais Zars Englanderem lahwe ir ar zitteem fugeem atnahkt zaur prahtigahm brihwibahm kohschu kuptschoschanu teem eetaisija; pehz laika tappe teitan Arkangela pilfats, pee Dwina leel-uypes buhwehts, kas wehl stahw. Swescheem un semneem laudim ir arrajeem, bij Ihwans laipnigs gan, bet zittadi kohti bahrgs un neschehligis; no ta dabbuja tas nekohschu peewahrdu, un tappe breefmigs Ihwans faukts. Winsch affi sohdiya, dauds affini litte isleet, un ahtras dusmas lehti ne walদিya. To jutte Norwgorodneeki 1570. Ihwans tohs par Wohludraugeem turreja, un pats winnu pilfata nahze sohda-teesu turreht. No augstas zilts tappe wairak ne diwi tuhstoschi wihri ar seewahm un behrneem noteeefati, no semnas kahrtas wehl leelaks pulks lauschu uppè noslijhinahts. Pehz rimnuschahm dusmahm winsch atliffuschus eemahjneekus faajzinaja un teem fazzija: „Nu effoht winsch ar meeru; turpma lai katris sawa namma drohsch dsihwotu, winnam usstizigiklausitu, un par apfwehtitu waldischanu Deewu

luhgtu.“ — Tahdu bahrgu Kungu gan itt mihlu newarreja turreht un to pats gan sunnaja. Tapchz winsch weenreis eedohmajahs, no waldischanas atstahst, un arri pateesi atkahpahs, bet neeki bij, jo pehz astonahm nebdelahm atkal fzepteri usnehme. Wehra wehl warr litte, ka winsch pirmu luttterisku basnizu lahwe Moskawa buhweht, un ka septinas laulibas dsihwojis irr. Breesmigs Ihwans 1584, peektà desmita un zettortà muhscha gadda no pasaules atstahje.

(Turpma wairak.)

M i h k l a.

Kas arr, kas sehj, kas plauj
Un add un schuj un schauj;
Kas taggad raksta, rau,
Un tomehr zilweks naw?

... pb.

Z e e f a s f l u d d i n a s c h a n a s.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr., no Wirusmuishas pagasta teefas wiffi un jebkurri parraduweji, kam pee tahm mantahm ta schihs muishas samneeka Kurpneeku Zanna, par kurra mantahm schi pagasta teefa zaur schihs deenas spreedumu dehl inventariuma leeku truhkuma konkurssi spreedusi, meleschanas un prassichanas buhtu, scheit tohp isaizinati, lai lihds 20tu Dezemberu deenu schi gadda, kas par to beidsamu peeteichanas terminu irr nolikta tappusi, ar sawahm prassichanahm un winnu parahdischanahm, ja ne grihb sawu teesu pasaudeht, preesch scho teesu atnahkt un tad to, kas pehz liffumeem wehlehts irr, wehra nem.

Wirus (Heides) muishas pagasta teefa 22tra Oktobera 1828.

(S. W.) ††† Raife Janne, pagasta wezzakais.
(No. 93.) C. C. Straufs, pagasta teefas srihweris.

Pehz spreeduma tahs Wezauzesmuishas pagasta teefas, tohp wiffi, kam kahdas taiknas prassichanas poe teem zittahrtigeem Wezauzes samneekeem Bungu Zahua, Bulling, Indrika un Sudmallas Klahwa buhtu, kas nespehzibas dehl paschi sawas mahjas nodewuschu, un par kurru mantu konkurse spreesta, ar scho teefas fluddinashanu aizinati, wiffwehlaki lihds 30tu Novemberu mehnescha deenu schi gadda pee schihs pagasta teefas peeteiktees, un kas wehlakt ar sawahm

prassischanahm nahk, buhs fluffu zeest un ne taps wairs peenemts. Wezauzes pagasta teesa 20tâ Dktobera 1828. I

(Z. S. W.) Schabre Jurris, pagasta wezzakais.

F. W. Schabert, pagasta teefas ffrihweris.

Scheitan tohp sinna dohta, ka ta teefas wiha sime no fudraba tam peeschdetajam no schahs pagasta teefas Trahne Fahsepam tai nakti no 17tas us 18tu deenu f. m. ar dauds apgehrbeem, nosagta, un tadehl iklatrs tohp usfauts, scho sime neds pee pirschanas neds pee pahrdohschanas bruhkeht, bet scho fudraba sime, fo pee saweem raksteem un simehm tultih warr pasiht, prett weenu sagaidamu pateifschanu schinni teefâ nodohk; ja ne, tad, tad dabbuhs sinnaht ka tihscham flehpta, schi sinna wirsteefai par tahlaku nospreeschanu taps nodohka. Kalkuhnes pagasta teesa tai 20tâ Dktobera 1828tâ gaddâ. I

Dedel Kristap, pagasta wezzakais.

(Nr. 48.) Brachmann, pagasta teefas ffrihweris.

Kab schihs basnizas dfeedatais Wahrtin Freimann, ka arridsan winna gaspascha Sapp Lihse ihfâ laikâ weens pehz ohtra nomirruschi, tad tas no Sasmakkes pagasta teefas scheid tohp sinnamâ darrihts, lai winnu mantineeki wiffwehlaki feschu neddelu starpâ, prohti lihfs 22tru Nowembera schi gadda sawu teefu pee

schih's pagasta teefas melle, jo pehz laikâ neweens ar sawahm prassischanahm ne taps wairs peenemts un flausihts. To buhs wehrâ nemt!

Sasmakkes 10tâ Dktobera 1828. I

Fannis Rehpolt, pagasta wezzakais.

(Nr. 317.) H. Pauly, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Eefsch tahs dsimtmuischas Leel-Wahtes, Embohtes firspehlê, preedu malka tohp pahrdohka, diwi rubli un 25 kapiku fudraba par affi, kas 6 pehdu garumâ un 7 pehdu augstumâ un plattumâ, iëgahjuschâ wafarâ uszirsa un no mescha iswesta irr.

Kam tiht pirkt, lai peeteizahs pee muischas waldischanas. Leelâ Wahtê 24tâ Dktobera 1828.

Tas us to Leelzettu no Bauksas us Rihgu pee tahs dsimtas Wiffesmuischas peederrigs Gallakrohg's, kas 31 wersie tahlu no Rihgas irr, ar diwi wahzuisfabahm, diwi stebdelehm, weenu labbu dahrsu un weenu lauku no 3 puhru weetas sehjuma, taps us scheem nahkameem jauneem seemaswehtkeem us arrenti par 80 Rub. Sudr. isdohts, — tadehl lai tee, kam patifschana buhtu to peeminnetu frohgu us arrenti nemt, pee tahs peederrigas muischas waldischanas peeteizahs. Wiffesmuischa tanni 27tâ Dktobera 1828. 2

E. Petersenn, muischasfungê.

Naudas, labbibas un prezzu turgus us plazzi. Rihgê tanni 5tâ Nowembera 1828.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 73 $\frac{1}{2}$ kap. papihru naudas geldeja	1	—	I pohds kannepu . tappe makfahts ar	1	—
5 — papihru naudas	1	34	I — linnu labbakas surtes — —	1	50
I jauns dahlderis	1	32	I — flitakas surtes — —	1	—
I puhrs rudsu tappe makfahts ar	1	15	I — tabaka	—	80
I — fweeschu	2	80	I — dselse	—	70
I — meeschu	1	—	I — fweesta	2	—
I — meeschu = putrainu — — —	1	50	I muzzâ filku, preeschu muzzâ — —	5	—
I — ausu	—	70	I — wihkschnu muzzâ — —	5	25
I — fweeschu = miltu	3	50	I — farkanas fahls	7	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — — —	1	5	I — rupjas baltas fahls — —	4	75
I — sirnu	1	30	I — smalkas fahls	4	—
I — linnu = sehklas	3	25	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
I — kannepu = sehklas	1	—	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
I — kimmenu	1	50	makfâ.		

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.